

Kieliasiaain neuvottelukunta järjesti vuoden 2018 kieliasiaain neuvottelupäivän, jossa opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen keskusteli kieliryhmien kanssa opetuksesta ja opetuksen merkityksestä kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutumiselle. Neuvottelukunta haluaa keskustelun perusteella kiinnittää huomiota seuraavaan:

KIELELLISET OIKEUDET OPETUKSESSA

Opetuksessa on tuotava paremmin esiin kieliryhmämme ja niiden nykytila sekä Suomen kielellinen monimuotoisuus. Tietoisuuden lisääminen kieliryhmistä on yksi keino parantaa heikentynyttä kieli-ilmapiiriä. Tätä varten neuvottelukunta kehottaa kuntia lisäämään koulujen opetussuunnitelmiin opetusta kieliryhmistä ja niiden olosuhteista. Neuvottelukunta pitää tärkeänä myös sitä, että oppimateriaalit antavat kielistä ja kieliryhmistä sekä alkuperäiskansoista ajantasaista ja monipuolista tietoa.

Kansalliskielten käyttö on elävää monikielisyyttä. Kansainvälistyminen ei saa johtaa siihen, että kansalliskielten käyttö ja opetus vähenevät eri kouluasteilla.

Oppimateriaalia on tuotettava nykyistä enemmän romanin, saamen ja karjalan kielellä, sekä viittomakielellä. Myös ruotsinkielistä koulua käyvillä tai varhaiskasvatusta saavilla vieraskielisillä on oikeus riittävään ruotsi toisena kielenä oppimateriaaliin. Neuvottelukunta huomauttaa, että kyse on viime kädessä lasten yhdenvertaisesta kohtelusta.

Saamen kieliä pitää voida opiskella koko Suomessa. Saamen kielten käyttöä ja elvytystä on tuettava huolehtimalla siitä, että saamenkieliset ja saamen kielistä kiinnostuneet voivat opiskella saamea kaikkialla Suomessa. Neuvottelukunta huomauttaa, että elävä saamenkielisyys edellyttää riittäviä varoja saamen kielten opetukseen.

Kuurona syntyneille ja viittomakielisten lapsille on taattava oikeus viittomakielen opetukseen. Sisäkorvaistute ei kaikilla korvaa tarvetta oppia viittomakieltä. Lisäksi viittomakieli on monen lapsen äidinkieli ja samalla tavalla kuin muutkin kielet, portti muiden kielten oppimiseen.

Suomen tulee vahvistaa kansainvälisten velvoitteidensa käytännön toteutumista. Euroopan neuvoston ministerikomitea on 3.10.2018 antanut päätöslauselmansa alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan soveltamisesta Suomessa. Päätöslauselman neljästä kiireellisestä suosituksesta kaksi koskee opetusta. Neuvottelukunta pitää tärkeänä, että Suomi toimii suositusten mukaan.

Kieliasiaain neuvottelukunta järjesti 24.10.2018 kolmannen kieliasiaain neuvottelupäivän. Neuvottelupäivän tarkoituksena on lisätä kieliryhmien ja hallituksen välistä vuoropuhelua. Neuvottelukunta ja kieliryhmien edustajat keskustelivat opetuksesta ministeri Grahn-Laasosen kanssa. Neuvottelupäiville oli kutsuttu Svenska Finlands folkting, Saamelaiskäräjät, Romaniasiaain neuvottelukunta, Etnisten suhteiden neuvottelukunta, Kuurojen liitto ry,

*Finlandssvenska teckenspråkiga rf, Karjalan kielen seura ry, Karjalan kieliruadajat
- Suojärven pitäjäseura ry, Kolttien kyläkokous ja Selkokeskus.*

**Lisätietoja: neuvottelukunnan puheenjohtaja Pirjo Hiidenmaa p. 0451456514 tai
neuvottelukunnan pääsihteeri Corinna Tammenmaa p. 0503795466**